

Jaarrekening 2017

Stichting Laverhof

mei 2018

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2017

5.1.1	Balans per 31 december 2017	2
5.1.2	Resultatenrekening over 2017	3
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	4
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
5.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	14
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	25
5.1.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	26
5.1.8	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	27
	WNT gegevens	30
5.1.9	Vaststelling en goedkeuring	35

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	38
5.2.2	Nevenvestigingen	38
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	38

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	31.249.019	30.587.949
Totaal vaste activa		31.249.019	30.587.949
Vlottende activa			
Voorraden	2	29.238	33.854
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	144.565	163.058
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	9	89.603	0
Debiteuren en overige vorderingen	4	2.151.732	2.662.075
Liquide middelen	5	8.889.277	8.385.875
Totaal vlottende activa		11.304.415	11.244.862
Totaal activa		<u>42.553.434</u>	<u>41.832.811</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	6		
Kapitaal		45.922	45.922
Bestemmingsfondsen		15.598.971	14.970.785
Algemene en overige reserves		3.615.094	3.626.517
Totaal groepsvermogen		19.259.987	18.643.224
Vorzieningen	7	1.707.403	1.467.771
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	8	15.555.531	14.247.886
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	9	0	278.489
Overige kortlopende schulden	10	6.030.513	7.195.441
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		6.030.513	7.473.930
Totaal passiva		<u>42.553.434</u>	<u>41.832.811</u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	<u>Ref.</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties (en maatschappelijke ondersteuning)	13	37.607.557	34.880.477
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	14	610.126	1.129.647
Overige bedrijfsopbrengsten	15	2.106.896	2.392.071
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>40.324.579</u>	<u>38.402.195</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	16	29.645.924	28.574.415
Afschrijvingen op materiële vaste activa	17	2.470.405	2.174.697
Overige bedrijfskosten	18	7.014.801	7.025.560
Som der bedrijfslasten		<u>39.131.130</u>	<u>37.774.672</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		1.193.449	627.523
Financiële baten en lasten	19	-576.686	-529.066
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>616.763</u></u>	<u><u>98.457</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds legaten		30.000	18.838
Bestemmingsfonds vastgoed		1.295.169	1.242.425
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		-708.406	-1.162.806
		<u><u>616.763</u></u>	<u><u>98.457</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			1.193.449		627.523
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	17	2.470.404		2.174.697	
- mutaties voorzieningen	7	<u>239.632</u>		<u>-262.249</u>	
			2.710.036		1.912.448
Veranderingen in werkkapitaal:					
- voorraden	2	4.616		-10.490	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3	18.493		72.468	
- vorderingen	4	510.343		-952.337	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	9	-368.092		29.802	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	10	-1.298.846		277.350	
			<u>-1.133.486</u>		<u>-583.207</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			2.769.999		1.956.764
Ontvangen interest	19	15.029		19.667	
Betaalde interest	19	<u>-591.715</u>		<u>-548.733</u>	
			<u>-576.686</u>		<u>-529.066</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			2.193.313		1.427.698
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringsmateriële vaste activa	1	-3.131.474		-4.715.625	
Desinvestering materiële vaste activa	1	<u></u>		<u></u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-3.131.474		-4.715.625
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	8	2.850.000		2.300.000	
Aflossing langlopende schulden	8	-1.408.437		-1.380.936	
Kortlopend bankkrediet		<u></u>		<u></u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			1.441.563		919.064
Mutatie geldmiddelen			<u>503.402</u>		<u>-2.368.863</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	9		8.385.875		10.754.737
Stand geldmiddelen per 31 december	9		<u>8.889.277</u>		<u>8.385.875</u>
Mutatie geldmiddelen			503.402		-2.368.863

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Laverhof is statutair gevestigd te Heeswijk-Dinther, op het adres Zijlstraat 1, en is geregistreerd onder KvK-nummer 56708874.

Laverhof gelooft in de eigen kracht van mensen om zelf keuzes te maken. Ook gelooft Laverhof in de waarde en de krachten van sociale verbindingen in de samenleving.

Laverhof versterkt de eigen kracht van mensen met zorg, aanvullende diensten en behandeling. Zo kunnen mensen op eigen wijze een zo goed mogelijke kwaliteit van leven realiseren.

Onze leidende opvattingen en waarden over hoe wij onze cliënten het beste vakbekwame zorg en ondersteuning kunnen bieden zijn:

- De kracht van het lokale
- De kracht van elkaar kennen
- De kracht van erin geloven
- De kracht van ervoor staan

Laverhof bestaat uit drie clusters: Heeswijk/Uden, Schijndel en Behandeling, Revalidatie en Ondersteuning Thuis (afgekort BROT).

Cluster Heeswijk/Uden

Cluster Heeswijk bestaat uit de locaties Cunera en De Bongerd in Heeswijk en het Retraitehuis in Uden.

Cunera en de Bongerd is een dubbellocatie voor zorg met verblijf en behandeling. Ook in het Retraitehuis wordt zorg met verblijf geboden en voor een deel met behandeling. Op de locaties de Bongerd en het Retraitehuis wordt een deel van de appartementen verhuurd voor verzorgd wonen.

Cluster Schijndel

Cluster Schijndel bestaat uit de locaties Sint Barbara in Wijbosch en het Mgr. Bekkershuis in Schijndel. Sint Barbara biedt zorg met verblijf en behandeling. Het Mgr. Bekkershuis biedt zorg met verblijf (en voor een deel met behandeling) en verzorgd wonen.

Cluster BROT

Het Cluster Behandeling, Revalidatie en Ondersteuning Thuis omvat de (para)medische disciplines, begeleiding, (dag)behandeling, revalidatie, palliatieve zorg en Laverhof Ondersteuning Thuis (WMO, ZVW en WLZ) voor het gehele werkgebied van Laverhof.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op de balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW). De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden rechtspersonen

Laverhof maakt geen onderdeel uit van een groep. Er zijn geen verbonden rechtspersonen te onderkennen. Uit hoofde hiervan is ook geen consolidatie aan de orde.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Laverhof.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen: 2 - 10 %
- Machines en installaties: 5 - 10 %
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 5 - 10 %

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud:

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van het actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde, zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Laverhof heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van haar zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroomgenererende eenheden en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa in februari 2017. Laverhof beschouwt elke afzonderlijke zorglocatie als kasstroomgenererende eenheid. Belangrijke uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

- Een resterende levensduur van de gebouwen en een restwaarde van:
 - Cunera van 15 jaar met een restwaarde van 12,5% (in 2015: 20%)
 - De Bongerd van 15 jaar met een restwaarde van 20% (in 2015: 12,5%)
 - St. Barbara nieuwbouw van 15 jaar met een restwaarde van 9% (in 2015: 8,2%)
 - Mgr. Bekkershuis van 15 jaar (in 2015: 10 jaar) met een restwaarde gebaseerd op de grondwaarde
- Een gemiddelde bezettingsgraad van 97% (2016: 97%)
- De samenstelling van de cliëntenpopulatie
- Een discontovoet van 6,5% - 7% (in 2016: 7%)

Februari 2017 heeft er voor alle locaties een impairment toets plaatsgevonden. Op basis van de gekozen uitgangspunten is vastgesteld dat de toekomstige lasten gedekt kunnen worden uit de verwachte inkomsten, impairment is niet aan de orde.

Per 31 december 2017 overstijgen de marktwaarde en de bedrijfswaarde van de gebouwen van Laverhof de Laverhof de boekwaarde. De gehanteerde uitgangspunten februari 2017 van de taxateur (ABVZ), zijn van te voren met Laverhof doorgenomen en zijn per balansdatum actueel. Laverhof verwacht geen waardevermindering.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van de FIFO methode ("first in, first out") of tegen lagere opbrengstwaarde. Er is geen voorziening voor incourantheid noodzakelijk.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten. Laverhof handelt niet in (afgeleide) financiële instrumenten.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten (en DBBC's)

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Personele voorzieningen worden, indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele markrente weer. Hierin zijn de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden niet betrokken.

Voor een toelichting per individuele voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de balans, punt 7, Voorzieningen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar.

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als

toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Stichting Laverhof heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Laverhof. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Laverhof betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Sinds 2015 gelden nieuwe, strengere, regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2017 bedroeg de gemiddelde actuele dekkingsgraad 98,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124,8%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Laverhof heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Laverhof heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Uitgangspunten Sociaal Domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet heeft de stichting de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals hiervoor opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie').

Als gevolg van deze decentralisatie is er vanaf 2015 sprake van een bepaalde mate van omzetonzekerheden. Overeenkomstig de landelijke en gemeentelijke uitingen van de overheid heeft hierbij continuïteit van zorgverlening voorop gestaan. Dit heeft gevolgen die leiden tot inherente onzekerheden en schattingsrisico's in deze omzet van instellingen, die naar beste weten zijn geschat door de raad van bestuur van stichting Laverhof en verwerkt in de jaarrekening, maar die tot nagekomen effecten kunnen leiden in volgend jaar. Hieraan ligt een aantal zaken ten grondslag, waaronder het feit dat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaats-beginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, e.d.).

Daarnaast is er gestreefd naar een finale afrekening resp. landelijke verantwoording van de zorg aan alle gemeenten waar de stichting een contracteringsrelatie mee heeft op basis van het landelijke ISD-protocol. Niet alle gemeenten hebben hiermee ingestemd. Dit kan ertoe leiden dat de verantwoorde omzet ter discussie kan worden gesteld. De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2018 of later.

5.1.4.4 Grondslagen van segmentering

Laverhof levert uitsluitend ouderenzorg en beschouwt alle geleverde zorg als één segment. De aansturing vindt ook als zodanig plaats.

5.1.4.5 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan kredietinstellingen niet begrepen in de mutatie van de liquide middelen. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

5.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

5.1.4.8 Fiscale waarderingsgrondslagen

Fiscale positie

Door de invoering van de WMO met ingang van 1 januari 2015, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van WMO. Hiertoe sluiten gemeenten contracten af met de diverse aanbieders van WMO. Voor Laverhof zelf kan de wijziging van subsidiebekostiging (tot 2015) naar bekostiging op contractbasis (vanaf 2015) - meer dan voorheen - tot het risico van (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht leiden. Oorzaak van deze eventuele vennootschapsbelastingplicht ligt in het feit dat zorginstellingen veelal geen beroep meer kunnen doen op de zogenoemde 'subsidievrijstelling' in de vennootschapsbelasting, omdat niet meer wordt voldaan aan de bijbehorende voorwaarden. Daardoor wordt aangenomen dat de zorginstellingen (meestentijds stichtingen) in beginsel een onderneming in fiscale zin drijven met (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht tot gevolg. Eenmaal vennootschapsbelastingplichtig is voor deze instellingen vervolgens van belang of er nog andere mogelijkheden c.q. vrijstellingen zijn om (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht te voorkomen. Hierbij valt te denken aan de zogenoemde 'zorgvrijstelling' in de vennootschapsbelasting. De instelling heeft een analyse gemaakt van de eventuele vennootschapsbelastingplicht en is tot de conclusie gekomen dat er geen sprake is van een belastingplicht.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	31-dec-17	31-dec-16
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	21.725.236	20.123.471
Machines en installaties	7.971.587	8.516.045
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	1.457.293	1.382.827
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	40.480	499.760
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	54.423	65.846
Totaal materiële vaste activa	31.249.019	30.587.949

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	30.587.949	28.047.021
Bij: investeringen	3.131.474	4.715.625
Bij: herwaarderingen	0	0
Af: afschrijvingen	2.470.404	2.174.697
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	31.249.019	30.587.949

Toelichting:

In 2017 is de verbindingsgang tussen de vleugels van Parklaan en Vijverhof, op de locatie Sint Barbara, gereed gekomen. De totale investeringskosten hiervoor bedroegen € 2.110.272,-, waarvan in eerdere jaren reeds € 499.760,- meegenomen is bij de Materiële vaste activa in uitvoering.

Ook is in 2017 het pand Annahof met de bijbehorende grond en een weiland, gelegen naast de locatie Sint Barbara, aangekocht. De aanschafwaarde hiervoor bedroeg € 892.587,-

Bij de Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa is de investering van een gedeelte van het Facilitair Centrum bij de locatie Sint Barbara verantwoord. De afschrijving van dit actief vindt plaats middels de levering van maaltijden, die tegen een lager tarief in rekening gebracht worden. Het verschil wordt via de kapitaalscomponent gecompenseerd.

De materiële vaste activa dienen voor een bedrag van € 16.955.385,- (2016: € 15.513.822,-) als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen, waarvan € 7.119.135,- (2016: € 7.985.072,-) als garantie voor leningen die zijn geborgd via het Waarborgfonds voor de Zorg (WFZ). Laverhof heeft zich verbonden niet, zonder voorafgaande toestemming van het WFZ, onroerende goederen die zijn gefinancierd met geborgde leningen te vervreemden of met een ander zakelijk recht te bezwaren. Tevens heeft Stichting Laverhof zich verbonden om op eerste verzoek van het

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

WFZ een recht van hypotheek aan het WFZ te verstrekken op onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die geheel of gedeeltelijk door het WFZ is geborgd.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6

2. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Medische middelen	7.578	6.529
Voedingsmiddelen	6.030	6.303
Hulpmiddelen	10.449	13.491
Overige voorraden	5.181	7.531
Totaal voorraden	<u>29.238</u>	<u>33.854</u>

Toelichting:

Op de voorraden is geen rekening gehouden met een voorziening voor incurante goederen.

3. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten (DBBC's en overige trajecten)

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	144.565	163.058
Af: ontvangen voorschotten	0	0
Af: voorziening onderhanden werk	0	0
Totaal onderhanden werk	<u>144.565</u>	<u>163.058</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€
Diagnose CVA	17.925			17.925
Overige diagnoses	126.640			126.640
Totaal (onderhanden werk)	144.565	0	0	144.565

Toelichting:

Er vindt geen bevoorschotting plaats op de DBC-zorgproducten. Verder wordt ook geen voorziening voor mogelijke oninbaarheid noodzakelijk geacht.

4. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	2017 €	2016 €
Vorderingen op debiteuren	389.207	769.538
Vorderingen omzet DBC's (incl nog te factureren)	656.830	632.297
Vorderingen subsidieregeling WLZ	60.833	407.869
Vorderingen producten ZVW Wijkverpleging	428.715	325.046
Vorderingen producten WMO	266.672	267.538
Vooruitbetaalde bedragen:		
Fietsenplan / bedrijfsfitness	10.432	7.485
Salarisverwerking	25.976	24.955
Cursusgelden	113.336	9.185
Disagio	35.989	38.655
Overige voortuitbetaalde bedragen	73.058	46.896
Nog te ontvangen bedragen:		
1e lijn declaraties fysio/ergo	38.017	28.458
Interest	8.548	5.796
Premiekortingen oudere werknemers	0	30.155
ANBI subsidie	0	30.000
Overig nog te ontvangen bedragen	23.749	13.676
Overige vorderingen en overlopende activa	20.370	24.526
Totaal debiteuren en overige vorderingen	2.151.732	2.662.075

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Toelichting:

De vorderingen op debiteuren zitten in lijn met de stand per 31-12-2015 (€ 318.438,-). Per 31-12-2016 was er sprake van een aantal eenmalige jaarfacturen (€ 118.000,-) en een aantal grotere facturen over de maanden november (€ 172.000,-) die per balansdatum openstonden.

De vorderingen bij de Subsidieregeling WLZ bestaan per balansdatum alleen uit het product Extramurale behandeling. Per 31-12-2016 bestonden deze uit genoemd product en het Eerstelijns verblijf. Deze laatste is in 2017 overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet.

De vooruitbetaalde cursusgelden zijn gestegen ten opzichte van 2016 doordat het aantal medewerkers, die een opleiding volgen toegenomen is en er 2 medewerkers zijn die een Master opleiding volgen.

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Bankrekeningen	395.733	664.873
Kassen	10.302	7.974
Spaarrekeningen	8.512.012	7.713.002
Kruisposten	-28.770	25
Totaal liquide middelen	<u><u>8.889.277</u></u>	<u><u>8.385.875</u></u>

Toelichting:

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking van Stichting Laverhof.

Op een van de bankrekeningen is een kredietfaciliteit afgesloten van 2 miljoen euro. In 2017 is hier geen gebruik van gemaakt.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Kapitaal	45.922	45.922
Bestemmingsfondsen	15.598.971	14.970.785
Algemene en overige reserves	3.615.094	3.626.517
Totaal eigen vermogen	<u>19.259.987</u>	<u>18.643.224</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	45.922	0	0	45.922
Totaal kapitaal	<u>45.922</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>45.922</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Bestemmingsreserve legaten	35.838	30.000	0	65.838
Bestemmingsreserve vastgoed	5.244.365	1.295.169	0	6.539.534
Reserve aanvaardbare kosten:	9.690.582	-708.406	-11.423	8.993.599
Totaal bestemmingsfondsen	<u>14.970.785</u>	<u>616.763</u>	<u>-11.423</u>	<u>15.598.971</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2017</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemene reserve	3.560.673	0	0	3.560.673
Overige reserves:				
Reserve activa maaltijden	65.844	0	11.423	54.421
Totaal algemene en overige reserves	<u>3.626.517</u>	<u>0</u>	<u>11.423</u>	<u>3.615.094</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

Toelichting:

Het bestemmingsfonds legaten is gevormd uit ANBI-giften. Dit bestemmingsfonds zal worden ingezet voor de toekomstige bekostiging van projectmatige (zorg)initiatieven in het Retraitehuis.

Het bestemmingsfonds vastgoed wordt gevormd uit het verschil tussen het wettelijk budget en de werkelijke afschrijvingskosten en is bedoeld om in de toekomst schommelingen in de uitgaven van het vastgoed op te vangen.

De reserve aanvaardbare kosten wordt gevormd voor het opvangen van toekomstige negatieve exploitatieresultaten en om te voldoen aan de in- en extern gestelde eisen ten aanzien van het weerstandsvermogen.

De reserve activa maaltijden is gevormd door een voorfinanciering van een deel van het facilitair centrum.

7. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven</i>	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening reorganisatie	915.885	419.853	178.266	0	1.157.472
Voorziening jubileum uitkeringen	350.720	4.287	33.669	0	321.338
Voorziening WIA verplichtingen	120.840	181.400	35.760	85.080	181.400
Voorziening nabetaling ort	80.326	0	13.888	19.245	47.193
Totaal voorzieningen	1.467.771	605.540	261.583	104.325	1.707.403

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	424.734
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.282.669
hiervan > 5 jaar	410.046

Toelichting per categorie voorziening:*Voorziening reorganisatie*

De voorziening is gevormd voor de in 2016 ingezette reorganisatie op alle zorgafdelingen en heeft een looptijd tot en met 2023. Voor de verwachte kosten van boventalligheid is een voorziening opgenomen met een looptijd van 8 jaar. Bij de berekening is gebruik gemaakt van een disconteringsvoet van 3,77% (2016 3,7%). Ook is er rekening gehouden met een natuurlijke afvloeiing.

In 2017 is deze voorziening uitgebreid in verband met de ingezette reorganisatie binnen het Facilitair bedrijf. Voor deze uitbreiding zijn dezelfde uitgangspunten gehanteerd als de hierboven genoemde.

Voorziening jubileum uitkeringen

Dit is een wettelijk verplichte voorziening, die op 1 januari 2005 is ingegaan. Deze voorziening is gebaseerd op de te verwachte uitkering voor medewerkers die in deze periode hun 12,5 jaar, 25 jaar, 40 jaar en pensioen dienstjubileum vieren. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met een gemiddelde loonstijging van 1,5% per jaar

PASSIVA

PASSIVA

en een disconteringsvoet van 3,77% (2016: 3,7%). De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. Er is een contante waarderingsmethode toegepast.

Voorziening WIA-verplichtingen

Voor de toekomstige loonkosten van langdurig arbeidsongeschikte werknemers is eind 2017 een voorziening opgenomen. De verwachting is dat deze werknemers tot einde dienstverband of aanvang WIA arbeidsongeschikt zijn. De voorziening is gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. In de berekening is rekening gehouden met 100% doorbetaling in het eerste ziektejaar en 70% in het tweede ziektejaar, alsmede een transitievergoeding aan het einde van het tweede jaar. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening nabetaling ort

In 2016 is een nieuwe cao -VVT afgesloten waarin medewerkers die in het verleden recht hadden op ort, deze ook uitbetaald gaan krijgen over verlofuren. Om dit gemis voor het verleden te compenseren, is er een nabetaling afgesproken. Voor de personeelsleden die reeds uit dienst zijn, is hiervoor een voorziening getroffen. Deze is gewaardeerd tegen nominale waarde.

8. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Schulden aan banken	15.555.531	14.247.886
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>15.555.531</u>	<u>14.247.886</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	15.513.822	14.479.758
Bij: nieuwe leningen	2.850.000	2.300.000
Af: aflossingen	1.408.437	1.265.936
Stand per 31 december	<u>16.955.385</u>	<u>15.513.822</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.399.854	1.265.936
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>15.555.531</u>	<u>14.247.886</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.399.854	1.265.936
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	15.555.531	14.247.886
hiervan > 5 jaar	10.687.179	9.766.768

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage 5.1.7 Overzicht langlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

9. Schulden uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / WLZ

	t/m 2014	2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari		0	-278.489		-278.489
Financieringsverschil boekjaar				89.603	89.603
Correcties voorgaande jaren		0	-78		-78
Betalingen/ontvangsten		0	278.567		278.567
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	278.489	89.603	368.092
Saldo per 31 december	0	0	0	89.603	89.603

Stadium van vaststelling (per erkenning):

Laverhof	c	c	c	a
Retraitehuis	c	c	c	a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	89.603	
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot		278.489
	89.603	-278.489

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	30.567.127	28.823.726
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	30.477.524	29.102.215
Totaal financieringsverschil	89.603	-278.489

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

10. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Crediteuren	1.039.052	1.359.557
Aflossingsverplichtingen komend boekjaar langlopende leningen	1.399.854	1.265.936
Belastingen en premies sociale verzekeringen	537.087	1.018.831
Schulden terzake pensioenen	138.834	534.192
Nog te betalen salarissen	461.015	296.970
Vakantiegeld	939.761	934.738
Vakantiedagen	557.110	546.602
Nabetaling ort (verplichting)	283.716	655.238
Accountantskosten	5.673	11.944
Nog te betalen kosten	84.471	23.638
Af te dragen BTW	107.869	109.287
Bouwproject	271.842	148.441
Kassiersfuntie	135.687	168.515
Betaalde borg appartementen	26.520	22.122
Ontvangen DBC's		58.592
Overige schulden	42.022	40.838
Totaal overige kortlopende schulden	<u>6.030.513</u>	<u>7.195.441</u>

Toelichting:

De aflossingsverplichting komend boekjaar langlopende leningen is hoger aangezien er per 02-01-2017 een nieuwe lening is afgesloten.

De schuld voor de belastingen is lager doordat de betaling van de eindejaarsuitkering aan alle medewerkers naar november verplaatst is waardoor de belastingen over de eindejaarsuitkering reeds in december betaald zijn. In 2016 is de eindejaarsuitkering in december betaald waardoor de belastingen hierover pas in januari 2017 afgedragen zijn.

De eerdere uitbetaling van de eindejaarsuitkering heeft ook effect bij de Nog te betalen salarissen. Voor de maand december wordt de opbouw van de te betalen eindejaarsuitkering meegenomen als schuld (€ 121.000,-).

Per 31-12-2016 is een schuld opgenomen voor de nabetaling ort. Deze nabetaling betreft een vergoeding vanuit de CAO voor het gemis van ort over opgenomen verlofrechten. Volgens de CAO mag deze vergoeding in 3 jaarlijkse termijnen betaald worden aan de medewerkers. In 2017 heeft Stichting Laverhof bij een aantal medewerkers een derde deel van de vergoeding betaald. Indien een medewerker recht had op een vergoeding die lager was dan € 600,- is deze in 2017 volledig betaald.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

11. Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De instelling handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 35% geconcentreerd bij zorgverzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over een groot deel van de looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De stichting heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

12. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Huurovereenkomst locatie het Retraitehuis

Het Retraitehuis heeft een huurovereenkomst afgesloten voor de looptijd van 10 jaar. Het huurcontract is te classificeren als operationele lease. De toekomstige huurverplichting bedraagt:

huurverplichting < 1 jaar	€	507.978
huurverplichting > 1 jaar < 5 jaar	€	2.670.099
huurverplichting > 5 jaar	€	574.730

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

Verlofrechten overgangsregeling

Medewerkers die op 31-12-2011 de leeftijd van tenminste 50 jaar hebben bereikt, vallen op basis van de cao-VVT onder de overgangsregeling PLB-uren. Stichting Laverhof heeft ervoor gekozen geen voorziening te vormen voor deze uren, maar ze jaarlijks mee te laten lopen in de verlofuren.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Mogelijke rechten of verplichtingen in het kader van de niet in de balans opgenomen regelingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg.

Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de door Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2016).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017. Stichting Laverhof is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

Zekerheden

Er is een overeenkomst met de huisbankier, de Rabobank, afgesloten waarin zekerheden opgenomen zijn. Dit betreffen een hypotheekrecht, samen met het Waarborgfonds voor de Zorg, op de registergoederen van Laverhof en een pandrecht op huidige en toekomstige vorderingen uit hoofde van bedrijf of beroep van Laverhof.

Financieringsarrangement Rabobank

Laverhof heeft per 18-10-2013 een financieringsarrangement afgesproken met de Rabobank. Hierin zijn de volgende financiële convenants afgesproken. Zolang de bank uit hoofde van de overeenkomst nog een vordering op Laverhof heeft of kan verkrijgen dient het eigen vermogen in verhouding tot het geconsolideerd balanstotaal, volgende de jaarrekening verminderd met de geactiveerde immateriële activa van de groep te allen tijde minimaal 35% te bedragen en dient de Debt Service Coverage ratio te allen tijde minimaal 1,30 te bedragen.

Met ingang van februari 2018 dient het eigen vermogen in verhouding tot het gecorrigeerd balanstotaal, volgens de jaarrekening verminderd met de geactiveerde immateriële vaste activa te allen tijde minimaal 20% te bedragen.

Onder "Debt Service Coverage ratio" wordt in de overeenkomst verstaan: Netto winst plus betaalde rente minus ontvangen rente plus afschrijvingen plus buitengewone lasten minus buitengewone baten plus resultaat deelnemingen plus toevoeging aan voorziening minus vrijval voorziening gedeeld door de betaalde rente minus de ontvangen rente plus de aflossingsverplichtingen.

Obligo Waarborgfonds

Per 31-12-2017 zijn een zestal leningen geborgd door Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector (Wfz). Tegenover de borging staat een obligo van maximaal 3% van de boekwaarde van de restant schuld van de geborgde leningen. Deze obligoverplichting wordt, indien het Waarborgfonds daarop een beroep doet, in de vorm van een renteloze lening aan het Wfz aangeboden.

Een overzicht van de geborgde leningen staat in de bijlage 5.1.7 Overzicht langlopende schulden.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	<i>Bedrijfsgebouwen en terreinen</i>	<i>Machines en installaties</i>	<i>Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting</i>	<i>Materiële vaste bedrijfsactiva in invoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa</i>	<i>Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa</i>	<i>Totaal</i>
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	42.330.512	16.676.472	6.798.316	499.760	302.427	66.607.487
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	22.207.041	8.160.427	5.415.489	0	236.581	36.019.538
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>20.123.471</u>	<u>8.516.045</u>	<u>1.382.827</u>	<u>499.760</u>	<u>65.846</u>	<u>30.587.949</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	973.683	141.601	365.198	1.650.992		3.131.474
- overboekingen	2.110.272					2.110.272
- afschrijvingen	1.482.190	686.059	290.732		11.423	2.470.404
- desinvesteringen overboekingen				2.110.272		2.110.272
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>1.601.765</u>	<u>-544.458</u>	<u>74.466</u>	<u>-459.280</u>	<u>-11.423</u>	<u>661.070</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	45.414.467	16.818.073	7.163.514	40.480	302.427	69.738.961
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	23.689.231	8.846.486	5.706.221	0	248.004	38.489.942
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>21.725.236</u>	<u>7.971.587</u>	<u>1.457.293</u>	<u>40.480</u>	<u>54.423</u>	<u>31.249.019</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0-10%	5-10%	5-10%	0,0%	maaltijden	

BIJLAGE

5.1.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

<i>Leninggever</i>	<i>Afsluitdatum</i>	<i>Hoofdsom</i>	<i>Totale looptijd</i>	<i>Soort lening</i>	<i>Werkelijke rente</i>	<i>Restschuld 31 december 2016</i>	<i>Nieuwe leningen in 2017</i>	<i>Aflossing in 2017</i>	<i>Restschuld 31 december 2017</i>	<i>Restschuld over 5 jaar</i>	<i>Resterende looptijd in jaren eind 2017</i>	<i>Aflossingswijze</i>	<i>Aflossing 2018</i>	<i>Gestelde zekerheden</i>
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Rabobank	1-mrt-98	226.890	20	onderhandse	2,00%	14.113		11.348	2.765	0	1	lineair	2.765	garantie Wfz
Rabobank	1-mrt-98	4.764.692	30	onderhandse	2,80%	1.786.624		158.831	1.627.793	833.641	11	lineair	158.831	garantie Wfz
Rabobank	1-mrt-99	3.630.242	40	onderhandse	4,95%	1.724.335		90.758	1.633.577	1.179.788	22	lineair	90.758	garantie Wfz
Rabobank	30-dec-08	4.500.000	20	onderhandse	4,59%	2.700.000		225.000	2.475.000	1.350.000	11	lineair	225.000	garantie Wfz
Rabobank	30-dec-08	3.000.000	15	onderhandse	3,15%	1.400.000		200.000	1.200.000	200.000	6	lineair	200.000	garantie Wfz
BNG	30-dec-08	1.800.000	10	onderhandse	4,20%	360.000		180.000	180.000	0	1	lineair	180.000	garantie Wfz
Rabobank	1-aug-15	4.500.000	20	onderhandse	2,86%	4.218.750		225.000	3.993.750	2.868.750	18	lineair	225.000	vorderingen, panden
Rabobank	1-nov-15	1.200.000	20	onderhandse	2,95%	1.125.000		60.000	1.065.000	765.000	18	lineair	60.000	vorderingen, panden
Rabobank	1-feb-16	2.300.000	20	onderhandse	2,86%	2.185.000		115.000	2.070.000	1.495.000	19	lineair	115.000	vorderingen, panden
Rabobank	2-jan-17	2.850.000	20	onderhandse	2,65%		2.850.000	142.500	2.707.500	1.995.000	20	lineair	142.500	vorderingen, panden
Totaal						15.513.822	2.850.000	1.408.437	16.955.385	10.687.179			1.399.854	

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

13. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	5.405.769	4.181.411
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	30.567.127	28.823.726
Opbrengsten Wmo	2.057.276	2.124.051
Overige zorgprestaties	-438.151	-225.951
Budgetafrekeningen voorgaande jaren	-78	-153.421
Afrekeningen voorgaande jaren	15.614	130.661
Totaal	<u>37.607.557</u>	<u>34.880.477</u>

Toelichting:

De opbrengsten Zorgverzekeringswet zijn gestegen met 1,2 miljoen in vergelijking tot 2016. Dit wordt veroorzaakt door:

- De producten die vallen onder het Eerstelijns verblijf zijn vanuit de subsidieregelingen overgezet naar de Zorgverzekeringswet. De omzet hiervoor bedraagt in 2017 € 414.000,-
- De kassiersfunctie is uitgebreid voor een bedrag van € 174.000,-
- Er zijn 8.000 uren meer ingezet bij de wijkverpleging. Dit resulteert in een hogere omzet van € 384.000,-
- Binnen de Geriatrische Revalidatiezorg zijn meer cliënten geholpen (€ 312.000,-)

Het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg is met 1,9 miljoen gestegen ten opzichte van 2016. De redenen hiervoor zijn:

- Opslag voor Waardigheid en trots op de ZZP-tarieven (€ 402.000,-)
- Een productieverhoging met 3.000 dagen (dagen x een gemiddeld tarief € 648.000,-)
- Landelijke hogere tarieven voor de ZZP financiering.

Bij het onderdeel Specialistische hulp van de Opbrengsten Wmo zijn minder cliënten geweest dan in 2016. De inkomsten hiervoor zijn gedaald met € 116.000,-.

Overige zorgprestaties worden negatief gepresenteerd in verband met de kassiersfunctie die onze stichting heeft met andere instellingen. Bij de opbrengsten Zorgverzekeringswet is zichtbaar dat er meer zorg verleend is, dit heeft ook op deze post een verhogend effect. Een andere oorzaak is dat wij vanaf 2017 rechtstreeks declareren bij een Gemeente waar we voorheen via een andere zorgaanbieder declareerden. Deze opbrengsten (€ 119.000,-) staan nu bij de opbrengsten WMO en niet, zoals in 2016, bij deze post.

Bij de afrekeningen voorgaande jaren zijn de inkomsten vermeld betreffende een afrekening over 2016 voor de Specialistische Hulp in de Gemeentes van de Meierij (€ 14.700,-). Dit betreft een lumpsum financiering waarvan, bij het opstellen van de jaarrekening 2016, een deel nog niet definitief was.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

14. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidies Wlz-zorg	193.649	794.205
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	154.181	119.214
Overige Rijkssubsidies	98.958	56.768
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	163.338	159.460
Totaal	<u>610.126</u>	<u>1.129.647</u>

Toelichting:

De subsidies voor WLZ zorg zijn gedaald ten opzichte van 2016 doordat de producten, die vallen onder het Eerstelijns verblijf, in 2017 naar de ZVW overgeheveld zijn. De totale subsidie hiervoor bedroeg in 2016 € 588.000,-.

15. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening:		
Maaltijden	618.065	626.139
Linnenverzorging	170.754	163.486
Kapsalon	78.987	83.140
Overige opbrengsten:		
Vergoeding uitgeleend personeel	682.391	991.139
Huur mortuarium	4.651	3.215
Verzorgd wonen	297.693	268.701
Overige opbrengsten	176.356	184.117
Huurvergoedingen	77.999	72.134
Totaal	<u>2.106.896</u>	<u>2.392.071</u>

Toelichting:

De vergoedingen voor uitgeleend personeel zijn lager dan in 2016 doordat er in de loop van 2017 verschillende overeenkomsten voor het uitlenen van personeel zijn beëindigd. Dit betreft functies als: administratief medewerker, paramedici, Specialist ouderengeneeskunde, casemanager en huishoudelijk medewerkers.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

16. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	22.403.211	21.656.262
Sociale lasten	3.418.383	3.436.973
Pensioenpremies	1.738.182	1.693.958
Andere personeelskosten	735.837	689.232
Subtotaal	<u>28.295.613</u>	<u>27.476.425</u>
Personeel niet in loondienst	1.110.677	705.002
Toevoeging/onttrekking voorzieningen	239.634	392.988
Totaal personeelskosten	<u><u>29.645.924</u></u>	<u><u>28.574.415</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Gemiddeld aantal personeelsleden (in fte's)	597	586
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>597</u>	<u>586</u>

Toelichting:

De gemiddelde salariskosten voor personeel in loondienst zijn met 1,08% gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar.

De toevoeging aan voorzieningen heeft voornamelijk betrekking op de toevoeging aan de reorganisatievoorziening. Deze voorziening is aangepast waardoor de herinrichting van het Facilitair bedrijf meegenomen is. Deze voorziening is bedoeld voor de ongewenste financiële effecten van de inrichting van het primair proces en het facilitair bedrijf.

Doordat een aantal vacatures moeilijk in te vullen zijn, zijn de uitgaven voor Personeel niet in loondienst gestegen ten opzichte van vorig jaar. De moeilijk vervulbare vacatures betreffen 2 Specialisten Ouderengeneeskunde en diverse vacatures op zorgafdelingen.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

17. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	2.470.405	2.174.697
Totaal afschrijvingen	<u>2.470.405</u>	<u>2.174.697</u>

Toelichting:

Door de aankoop van Annahof en de oplevering van de bouwprojecten op de locaties Sint Barbara en het Mgr. Bekkers-huis in de loop van 2016 en 2017, zijn de afschrijvingen gestegen met € 331.000,-.

18. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.490.907	2.541.047
Algemene kosten	1.753.004	1.829.423
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.022.800	910.129
Onderhoud en energiekosten		
- Onderhoud	701.230	633.618
- Energiekosten gas	147.546	388.726
- Energiekosten stroom	136.613	228.791
- Energie transport en overig	269.216	13.822
Huur en leasing	493.485	480.005
Dotaties en vrijval voorzieningen	0	0
Totaal overige bedrijfskosten	<u>7.014.801</u>	<u>7.025.560</u>

Toelichting:

Bij de Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten is een daling te zien ten opzichte van vorig jaar. Deze wordt vooral veroorzaakt doordat er in 2016 extra uitgaven zaten voor meubilair, stoffering en vloerbedekking doordat de vleugel "Parklaan" op de locatie Barbara in gebruik genomen was.

De daling bij de Algemene kosten is ook het gevolg van hogere uitgaven in 2016. Bij deze post betrof dit advieskosten voor een premiescan, de bepaling van de hoogte van de WOZ-waarde en een project rondom eten en drinken. In 2017 waren er minder advieskosten.

De stijging bij de Patiënt en bewonersgebonden kosten wordt veroorzaakt door een aantal posten. Het gaat hierbij om hogere uitgaven voor laboratoriumonderzoeken, verbandartikelen en huur van (anti-decubitus)matrassen.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bij de onderhoudskosten zijn uitgaven geweest voor aanpassingen op zorgafdelingen in Heeswijk. Ook zijn de kosten voor het onderhoud van Annahof voor rekening gekomen van Stichting Laverhof.

De energiekosten zijn in totaliteit gedaald met € 78.000,-. Door de volledige oplevering van de nieuwbouw op de locatie Sint Barbara is de WarmteKrachtKoppeling het hele jaar volledig benut.

19. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	15.029	19.667
Subtotaal financiële baten	<u>15.029</u>	<u>19.667</u>
Rentelasten	-589.049	-546.067
Overige financiële lasten	-2.666	-2.666
Subtotaal financiële lasten	<u>-591.715</u>	<u>-548.733</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-576.686</u></u>	<u><u>-529.066</u></u>

Toelichting:

De lagere rentebaten worden veroorzaakt door de lage rentestanden op de spaartegoeden.

De hogere rentekosten zijn het gevolg van een nieuwe lening die begin 2017 is afgesloten.

20. Wet normering topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Laverhof van toepassing zijnde regeling: het WNT-maximum voor de zorg, totaalscore 9 en klasse III

Voor 2016 geldt een klasse II in plaats van de vorig jaar gepresenteerde klasse III in verband met het gewijzigd aantal punten.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Laverhof is € 146.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Stichting Laverhof maakt gebruik van het overgangsrecht. In 2015 zijn met Dhr. Beijers bezoldigingsafspraken gemaakt. Dit betekent dat het overgangsrecht van toepassing is. Dit overgangsrecht resulteert in een WNT-maximum van € 148.879,- gebaseerd op een indeling in klasse E (2015).

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bezoldiging Leidinggevend Topfunctionarissen met dienstbetrekking:

	2017	2016
Bedragen x € 1,-	Drs. P.H. Beijers	
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT maximum	146.000	145.000
Beloning	137.892	138.057
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	11.041	10.788
<i>Subtotaal</i>	148.933	148.845
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	148.933	148.845

Verplichte motivering indien overschrijding:

Het overgangsrecht is van toepassing. Zie hiervoor bovenstaande uitleg rondom het bezoldigingsmaximum.

Toezichthoudend topfunctionarissen

	2017	2016	2017	2016
Bedragen x € 1,-	Drs. A.T.M. Veldman		J.T.H.M. Schepers	
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Vice voorzitter	Vice voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT maximum	21.900	21.750	14.600	14.500
Beloning	15.000	10.500	12.500	8.750
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	15.000	10.500	12.500	8.750
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	15.000	10.500	12.500	8.750

Verplichte motivering indien overschrijding:

n.v.t.

n.v.t.

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

	2017 F.C.P. van Dijk MSc		2016 J.H.C. van Houtum	
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12
Individueel WNT maximum	14.600	14.500	0	14.500
Beloning	10.000	7.000	0	6.400
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	10.000	7.000	0	6.400
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	10.000	7.000	0	6.400
Verplichte motivering indien overschrijding:	n.v.t.		n.v.t.	

	Dr. Y. Kuin		G.G. van Norel	
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in het jaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 14/8	1/1 - 31/12
Individueel WNT maximum	14.600	14.500	9.040	14.500
Beloning	10.000	7.000	6.250	7.000
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	10.000	7.000	6.250	7.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	10.000	7.000	6.250	7.000
Verplichte motivering indien overschrijding:	n.v.t.		n.v.t.	

T.H.L.M. Timmermans-van Overbruggen

Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in het jaar		1/1 - 31/12
Individueel WNT maximum	0	14.500
Beloning	0	6.400
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0
<i>Subtotaal</i>	0	6.400
-/- onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	0	6.400

5.1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

21. Honoraria accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	66.455	69.321
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	7.865	7.502
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u>74.320</u>	<u>76.823</u>

22. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen

5.1.9 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Laverhof heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 22 mei 2018.

De raad van toezicht van de Stichting Laverhof heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 28 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum die hier genoemd dienen te worden.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Dhr. Drs. P.H. Beijers
Raad van Bestuur

Dhr. Drs. A.T.M. Veldman
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. J.Th.H.M. Schepers
Vicevoorzitter Raad van Toezicht

Dhr. Drs. R.J.E.W. Denis
Lid Raad van Toezicht

Mw. Mr. M.C.J.J. Dragstra
Lid Raad van Toezicht

Dhr. F.C.P. van Dijk MSc.
Lid Raad van Toezicht

Mw. Dr. Y. Kuin
Lid Raad van Toezicht

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen artikel opgenomen met betrekking tot de resultaatbestemming

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Laverhof heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.